ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාව - 2021

--

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 වියාචනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාවේ ("සංස්ථාව") 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාල තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාල සටහන්වලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2021 අප්‍රේල් 27 දිනැති අංක CMP/21/0631/306/037 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව, ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනය (NEMO) සංස්ථාවට එහි ඒකකයක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

2021 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රමාදය හේතුවෙන්, 2023 නොවැම්බර් 27 වන දින 2 වන කාණ්ඩයේ - XLVI කොටස යටතේ 2021 වසරේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ වාර්තාවක් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද අතර, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව මෙම වාර්තාව නිකුත් කෙරේ.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි. මෙම වාර්තාවේ මතය වියාචනය සඳහා පදනම කොටසේ සාකච්ඡා කර ඇති කරුණුවල වැදගත්කම හේතුවෙන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීමට මා හට නොහැකි විය.

1.2 මතය වියාචනය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ විස්තර කර ඇති කරුණු මත පදනම්ව මගේ මතය වියාචනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙළ කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම්

හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරික්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනයට සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය කිරීම සහ විගණකගේ වාර්තාවක් නිකුත් කිරීම මාගේ වගකීම වේ. කෙසේ වෙතත්, මතය වියාචනය කිරීමේ පදනම කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු හේතුවෙන්, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීමට මා හට නොහැකි විය.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

	අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 32 ඡේදයට පටහැනිව, ණය පාලන ගිණුම - COBOL, අමාත්‍යාංශ සංචිත වාහන ගිණුම, ණයහිමියන්ගේ පාලන ගිණුම, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ වූ ජංගම ගිණුම, උප පාලන ගිණුම, උප කොන්ත්‍රාත් රඳවා ගැනීමේ ගිණුම, ඍජු ගෙවීම් වෙළඳ ගිණුම, ගෙවිය යුතු වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් සහ ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනයේ (NEMO) වෙළඳ සහ අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල්වල හර ශේෂයන් එම ගිණුම්වල ණය ශේෂයන්ට හිලව් කර තිබුණි. එබැවින්, ජංගම වගකීම් රු.මිලියන 413.17 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. තවද, ආපසු ගෙවනු ලබන තැන්පතු, විශේෂ මුදල් අත්තිකාරම්, උප කොන්ත්‍රාත් වැඩ ආරම්භ	අතපසු වීමේදී දෝෂයක් හෝ නිවැරදි ගනුදෙනුකරු හෝ නිවැරදි සටහන් ඇතුළත් කිරීමේ මාර්ගය හඳුනා නොගැනීම ගෙවිය යුතු ගිණුම්වල හර ශේෂයන් සහ ලැබිය යුතු ගිණුම්වල බැර ශේෂයන් ලෙස දැක්වීමට හේතු විය. ගෙවිය යුතු ගිණුම්වල හර ශේෂයන් සහ ලැබිය යුතු ගිණුම්වල බැර ශේෂයන් සඳහා ද නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් පවතී. NEMO ශේෂ පත්‍රයේ ඇති සටහන් නිවැරැදිව ඇතුළත් කිරීමේ දෝෂ, ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සුදුසු පරිදි නිවැරදි කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.	ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති මගින් අවශ්‍ය කරන හෝ අවසර දී ඇති අවස්ථාවන්හිදී හැර, සංස්ථාව වත්කම් සහ වගකීම් හෝ ආදායම් සහ වියදම් හිලව් නොකළ යුතුය.

කිරීමේ අත්තිකාරම්, සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවූ අත්තිකාරම්, සේවා සඳහා අත්තිකාරම්, ඇණවුම් සමඟ චෙක්පත් අත්තිකාරම්, කොන්ත්‍රාත් ශ්‍රම අග්‍රිම සහ ශ්‍රම උප පාලන අත්තිකාරම්, වෙළඳ ණයගැතියන්, ව්‍යාපෘති ණයගැතියන් සහ NEMO හි ලැබිය යුතු රඳවා ගැනීමේ ණය ශේෂයන්වල එකතුව රු.මිලියන 789.54ක් එම ගිණුම්වල හර ශේෂයන්ට හිලව් කර තිබුණි. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ ජංගම වත්කම් එම ගණනින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.		
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක (LKAS) 16 - දේපළ, පිරියත හා උපකරණ හි 51 වන ඡේදයට පටහැනිව, සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. මිලියන 414.60 ක ධාරණ අගයක් පැවති ඇතැම් ස්ථාවර වත්කම්වල අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සමාලෝචනය කර නොතිබුණි. තවද, සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කරන ලද රු. මිලියන 1,106.38 ක මුළු පිරිවැයක් සහිත වත්කම් තවමත් භාවිතයේ පැවතුනි. කෙසේ වෙතත්, ඇස්තමේන්තු දෝෂය නිවැරදි කිරීමට හෝ ප්‍රමිතියේ 79(ආ) ඡේදය යටතේ අවශ්‍ය කරන පරිදි මෙම සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කරන ලද වත්කම්වල දළ ධාරණ අගය හෙළිදරව් කිරීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.	වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සහ අවශේෂ වටිනාකම තක්සේරු කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතින අතර, ඒ අනුව අදාළ ගිණුම්කරණ පිළියම් සිදු කරනු ඇත. තවමත් භාවිතයේ පවතින සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කළ වත්කම් පිළිබඳ තවදුරටත් හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය 2022 වර්ෂයේදී සපුරා ඇත.	වත්කමක අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර අදාළ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කළ වත්කම්වල දළ ධාරණ අගය හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය අතර ස්ථාවර වත්කම්වල වටිනාකමෙහි රු. මිලියන 2.44ක හඳුනා නොගත් වෙනසක් පැවතුනි.	පොදු ලෙජර පාදක වටිනාකම සහ අනුබද්ධ රෙජිස්තරයේ අගයන් සැසඳුම් කිරීමෙන් 2022 වර්ෂයේ දී ස්ථාවර වත්කම්වල සුදුසු වටිනාකමක් ස්ථාපිත	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනය සැසඳීමෙන් පසු නිවැරදිව සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

	කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් ඉදිරිපත් කෙරෙනු ඇත.	
(ආ) සංස්ථාවේ අංශ අතර පවත්වාගෙන යනු ලබන ජංගම ගිණුම්වල ශේෂයන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී එකිනෙකට සංසන්දනය කළ යුතු වුවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල “අංශ අතර ජංගම ගිණුම්” ලෙස අනෙකුත් ලැබිය යුතු මුදල් යටතේ රු. මිලියන 104.69 ක හර ශේෂයක් පැවතුණි. තවද සංස්ථාවේ සහ ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනයේ (NEMO) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ජංගම ගිණුම් අතර ශේෂය රු. මිලියන 153.46 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත්, වෙනස සඳහා හේතු විගණනයට අනාවරණය නොවීය.	අංශවල ජංගම ගිණුම් ශේෂයන් අනුරූප වියයුතු බව හා එකඟ වියයුතු බව පිළිගනු ලබන අතර මනා අධීක්ෂණ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කරන අතර, 2022 වර්ෂය සහ 2021 වර්ෂය දක්වා පසු විපරම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වේ. අංශ අතර ජංගම ගිණුම් සම්බන්ධයෙන් සමාන ක්‍රියාමාර්ග මාසික තහවුරු කිරීම් හරහා හඳුන්වා දෙනු ලබන අතර 2022 වර්ෂය හා 2021 වර්ෂය දක්වා පසු විපරම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.	අංශ අතර ජංගම ගිණුම් ශේෂයන්වල වෙනස්කම් මෙන්ම සංස්ථාව සහ ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනය අතර ජංගම ගිණුම් ශේෂයන්හි වෙනස්කම් සැසඳීමට හා ගැලපීම් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ඇ) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඒකක මිල ගණන් නොතිබීම හේතුවෙන් අයිතම 238 ක තොග අයිතම තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	මෙම කරුණ නැවත නැවත සිදු නොවන පරිදි හැකි ඉක්මනින් නිවැරදි කිරීම සඳහා මිල ගණන් ප්‍රකාශ කිරීමට දැනටමත් පියවර ගෙන ඇත.	තොග වටිනාකම නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතු අතර, සංශෝධිත ගණන් ඊළඟ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඈ) තොග ඒකක මිලකරණය නිරවද්‍ය නොවීම හේතුවෙන්, අමුද්‍රව්‍ය සහ නිමි භාණ්ඩ තොග පිළිවෙලින් රු.මිලියන 0.44 කින් සහ රු.මිලියන 2.04 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. එබැවින් මුළු තොගය රු.මිලියන 2.48 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	අතපසු වීමකින් වැරදි ලේඛනයක් සමග තොග අගය කිරීමේ පත්‍ර අදාළ සත්‍යාපන ගොනුවට අමුණා ඇත. කෙසේනමුත් නිවැරදි තොග අගය කිරීමේ පත්‍රිකාව සමඟ විගණන උප කාර්යාලය දැනුවත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.	එම
(ඉ) NEMO ඒකකයේ රු.මිලියන 123.82ක් වූ ගෙවිය යුතු වැටුප තුළ අනාවරණය නොකළ සහ පැහැදිලි නොකළ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් රු.මිලියන 25.93 ක්, සේවක භාරකාර අරමුදල් රු. මිලියන 0.13 ක්, බැංකු මාරු කිරීම් රු. මිලියන 2.38ක් සහ වැටුප් පාලන ගිණුම් රු. මිලියන 11.26ක් ඇතුළත් වී තිබුණි. තවද, ගෙවිය යුතු පොලිය රු. මිලියන 163.06ක් ගෙවිය යුතු වැටුප් ශේෂයට වැරදි ලෙස ඇතුළත් කර තිබුණි.	ජංගම වගකීම් යටතේ ගෙවිය යුතු ගිණුම් සුදුසු පරිදි ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	වර්ගීකරණ දෝෂ රහිතව මූල්‍ය ප්‍රකාශනය නිවැරදිව සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඊ)	මූල්‍ය ප්‍රකාශනය සහ ලාභ ගණනය කිරීමේ උපලේඛනයට අනුව, 2021 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට NEMO ඒකකයේ ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු ශේෂයන් සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු ශේෂයන්හි රු. මිලියන 868.01 ක සහ රු. මිලියන 451.58 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	2021 ලාභ ගණනය කිරීමේ ප්‍රකාශයේ, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති පමණක් සලකනු ලැබීය. එබැවින්, ක්‍රියාත්මක නොවූ ව්‍යාපෘතිවල පෙර වසරේ ශේෂයන් වෙනස්කම්වලින් නිරූපණය කෙරේ.	අදාළ උපලේඛන සමඟ සැසඳීමෙන් පසු ගිණුම් නිවැරදිව සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(උ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව NEMO ඒකකයේ වෙළඳ ලැබිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 339.96 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනයට අනුව, රු.මිලියන 118.64ක ණය ශේෂයක් පෙන්නුම් කෙරිණි. ඒ අනුව, ශේෂ දෙක අතර රු.මිලියන 458.59 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	ජංගම වත්කම් යටතේ ලැබිය යුතු ගිණුම් සුදුසු පරිදි ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	අදාළ උපලේඛන සමඟ සැසඳීමෙන් පසු ඉදිරියේ දී නිවැරදිව ගිණුම් සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

	විෂය	මුදල (රු.මිලියන)	නොසැපයූ සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ස්ථාවර වත්කම් NEMO	372.79	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය, භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව	2022 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාව යටතේ NEMO ඒකකය පත්වූ පසු සමීක්ෂණයක් කළ අතර එහි ප්‍රතිඵල හෝ වාර්තාව තුළින් අදාළ තොරතුරු ලබා ගත හැකිය.	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය පවත්වා ගත යුතු අතර වත්කම් භෞතිකව සත්‍යාපනය කළ යුතුය.
(ආ)	වෙනත් ලැබිය යුතු මුදල්	765.05	සවිස්තරාත්මක උපලේඛන, කාල විශ්ලේෂණය	කළමනාකරණය අදහස් දක්වා නොමැත.	අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු ඇතුළත් සවිස්තරාත්මක උපලේඛනයක් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඇ)	ජංගම වගකීම්	676.02	සවිස්තරාත්මක උපලේඛන, කාල විශ්ලේෂණය	එම	එම
(ඇ)	බැංකු ශේෂ	7.45	බැංකු		බැංකු සනාථන, බැංකු

			සනාථන, බැංකු ප්‍රකාශන සහ බැංකු සැසඳුම්	එම	ප්‍රකාශය සහ බැංකු සැසඳීම් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඉ)	GST/ VAT	909.63	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු ඇතුළත් සවිස්තරාත්මක උපලේඛනයක් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඊ)	තැන්පතු, පෙර ගෙවුම් හා අත්තිකාරම්	92.38	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	එම
(උ)	ගෙවිය යුතු වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් - NEMO	443.77	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	එම
(ඌ)	ණය හිමි පාලන ගිණුම් - NEMO	631.96	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	එම
(එ)	ගෙවිය යුතු උප කොන්ත්‍රාත් – NEMO	6.50	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	එම
(ඒ)	ලැබිය යුතු ශේෂ NEMO	322.07	සවිස්තරාත්මකඋ පලේඛනය	එම	එම
(ඔ)	ජංගම වගකීම්	136.17	සවිස්තරාත්මක උපලේඛනය	එම	එම

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	අංශ 07කට අදාළ රු. මිලියන 1,461.02 ක වෙළඳ ණයගැතියන් වසර 03ක කාලයක් අයකර නොගෙන පැවති අතර එය 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මුළු ණයගැති ශේෂයෙන් සියයට 56ක් වී තිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අත් විඳි කොවිඩ් 19 වෛරස් වසංගතයේ දෙවන රැල්ල වකවානුව තුළ රජය විසින් පනවන ලද ප්‍රවාහන, සංචරණ සහ එක්රැස් වීම වැනි විවිධ ආකාරයේ සීමාවන් සහ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සිදුවූ සංචරණ සීමාවන් හේතුවෙන් ණය අය කර ගැනීමට නොහැකි විය. එබැවින් තහවුරු කිරීම සහ අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සක්‍රිය කිරීම සඳහා සුදුසු වැඩසටහනක් සකස් කිරීමට උපදෙස් දෙනු ලැබේ.	ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය.
(ආ)	තැන්පතු, පෙරගෙවුම් සහ අත්තිකාරම් වශයෙන් විවිධ වර්ගීකරණයන් යටතේ රු. මිලියන 1,119.24 ක අත්තිකාරම් වාර්තා කර තිබුණි. එම ශේෂයන්ගෙන් රු. මිලියන 443.83ක එකතුවක් වසර පහක කාලයක් සහ රු. මිලියන 552.31ක් වසර තුනක කාලයක් හිඟව පැවතුනි.	ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කිරීමට පෙර මෙම විශේෂිත ශේෂයන් සහ වත්මන් තත්ත්වය නිරූපණය වන පරිදි සියලුම ශේෂ පත්‍ර අයිතමවල ගිණුම් පියවීම මගින් සංස්ථාවට මූල්‍යමය වශයෙන් ස්වාධිකාරී ආයතනයක් වශයෙන් විවෘත වෙළඳපල තරඟකාරිත්වයට පිවිසීමට සහ ක්‍රියා කිරීමට හැකි වේ.	මෙම ශේෂයන් කඩිනමින් පියවා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට වසර 03 කට වැඩි කාලයක් හිඟව පවතින ජංගම වගකීම් ශේෂය රු.මිලියන 1,784.74 ක් විය.	ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කිරීමට පෙර මෙම විශේෂිත ශේෂයන් සහ වත්මන් තත්ත්වය නිරූපණය වන පරිදි සියලුම ශේෂ පත්‍ර අයිතමවල ගිණුම් පියවීම මගින් සංස්ථාවට මූල්‍යමය වශයෙන් ස්වාධිකාරී ආයතනයක් වශයෙන් විවෘත වෙළඳපල තරඟකාරිත්වයට පිවිසීමට සහ ක්‍රියා කිරීමට හැකි වේ.	තවදුරටත් ප්‍රමාදයකින් තොරව හිඟ ශේෂයන් පියවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ)	සේවාදායකයින්ගෙන් ලැබුණු රු.මිලියන 928.53ක වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් මුදල 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් වසර 05ක් පුරාවට පියවා නොතිබුණි.	කළමනාකරණ අදහස දක්වා නොතිබුණි.	තවදුරටත් ප්‍රමාදයකින් තොරව සම්මත ලංසු ලේඛනවලට අනුව වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් පියවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සාමාන්‍යාධිකාරී විසින් නිකුත් කරන ලද 2020 දෙසැම්බර් 18 දිනැති අංක 2020/48 දරන ඇණවුම් සහිත චෙක්පත් අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛයේ 08 වන ඡේදය.	චෙක්පත් මගින් නිකුත් කරන ලද එකතුව රු. මිලියන 518.81ක් වූ අත්තිකාරම් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට පියවා නොතිබූ අතර, එයින් රු. මිලියන 11.24ක් වසර 1 සිට 5 දක්වා සහ රු.මිලියන 224.84ක් වසර 5 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ හිඟව පැවතිණි	මෙම දිගුකාලීන හිඟ මුදල් පියවීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලැබේ.	චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව මෙම අත්තිකාරම් පියවීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.8 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 10.56ක ආදායම් බදු 2013 වර්ෂයේ සිට පියවා නොතිබුණි.	ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියට අනුව බදු බලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කරමින් පියවීමට කටයුතු කරනු ඇත.	සංස්ථාව බදු නීතියට අනුකූල විය යුතු අතර අදාළ කාලයට ආදායම් බදු ගෙවිය යුතුය.
(ආ)	2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනත අනුව එකතුව රු. මිලියන 1,423.33ක් වූ එකතු කළ අගය මත බද්ද දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රේෂණය කිරීමට 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	සමස්ථ රටම සහ ලොව පුරාවට අත්විඳිමින් සිටින අහිතකර සෞඛ්‍ය පරිසරය හේතුවෙන් ආදායම පහත වැටීම හා බදු එකතු කිරීම අඩු වීම නිසි කාලයට බදු ප්‍රේෂණ කිරීම් කෙරෙහි බලපාන ලදී. කෙසේ වෙතත්, උපද්‍රව කාල පරිච්ඡේදයේදී රු. මිලියන 17.2 ක මුදලක් ගෙවන ලදී. ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී නිරවුල් කිරීම සඳහා ස්ථිර සැලැස්මකට යොමු වන තෙක් දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ (CGIR) එකඟතාවය සහිතව අතුරු සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මකව ඇත.	2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතට අනුව සංස්ථාව විසින් එකතු කළ අගය මත බද්ද ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.

(ඇ) 2009 අංක 09 දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනතට අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 65.21ක් වූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ශේෂය දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රේෂණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉහත සඳහන් පරිදි ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියට අනුව පියවීම් සඳහා බදු බලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කරනු ඇත.	2009 අංක 09 දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනතට අනුව සංස්ථාව විසින් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද ගෙවිය යුතුය. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දට ගෙවිය යුතු මුදල් සම්බන්ධයෙන් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා කර ප්‍රමාදයකින් තොරව නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 1,223ක ශුද්ධ අලාභයක් (බදු ගෙවීමට පෙර) වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ ඊට අනුරූප ශුද්ධ අලාභය (බදු ගෙවීමට පෙර) රු. මිලියන 1,377 ක් විය. එහෙයින්, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙන් රු. මිලියන 154ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. ගොඩනැගිලි සහ මාර්ග ඉදිකිරීම් ආදායම පිළිවෙලින් රු. මිලියන 467.11 කින් සහ රු. මිලියන 465.37 කින් වැඩිවීම මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන හේතුව විය.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

2020 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා සංස්ථාවේ මූල්‍ය කාර්ය සාධනය පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

විස්තරය	2021 (රු.මිලියන)	2020 (රු.මිලියන)	වෙනස වැඩිවීම/ (අඩුවීම) (රු.මිලියන)	වෙනසේ ප්‍රතිශතය %
<u>අදායම්</u>				
අයභාරය	3,131.00	1,853.87	1,277.13	69
වෙනත් අදායම්	25.16	400.71	(375.55)	94
මූල්‍ය ආදායම්	6.64	19.43	(12.79)	66
<u>වියදම්</u>				
පරිපාලන වියදම්	399.12	339.10	60.02	18
මූල්‍ය වියදම්	285.2	530.38	(245.18)	46

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සංස්ථාවේ ජංගම අනුපාතය සහ තෝලන අනුපාතය අහිතකර තත්ත්වයක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. පොලී සහිත ණය ගැනීම් සහ වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල් ඇතුළුව වගකීම් රු. මිලියන 1,514.24 කින් වැඩිවීම සහ මුළු හිමිකම් ප්‍රමාණය රු. මිලියන 1,564.99 කින් අඩුවීම මෙම තත්ත්වය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සංස්ථාවේ අරමුණු වන්නේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සිවිල් ඉංජිනේරු සහ අනෙකුත් ඉංජිනේරු ව්‍යාපෘති විමර්ශනය කිරීම, සැලසුම් කිරීම, නිර්මාණය කිරීම සහ උපදේශන හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ සේවා සැපයීම, නිමි මිශ්‍ර කොන්ක්‍රීට්, සවිගැන්වූ කොන්ක්‍රීට් සහ පෙරදි කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදනය සහ විකිණීම යනාදියයි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිවලින් ව්‍යාපෘති 35ක් රු. මිලියන 355.48ක අලාභයක් ලබා ඇති අතර 2021 දෙසැම්බර් 31 වන විට එම ව්‍යාපෘතිවලින් ලද සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 1,187.02 කි. තවද ස්ථිර වැඩබිම් දෙකකින් පමණක් ලාභ ලබා ඇති අතර අනෙක් ඒවා පාඩු මත ක්‍රියාත්මක වී තිබුණි.	පසුගිය වසර කිහිපය තුළ සියලුම ව්‍යාපෘති පාහේ මන්දගාමීව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එමඟින් රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාවට විවිධ බාධාවලට මුහුණ දීමට සිදු වුවා පමණක් නොව ජාතික වශයෙන් ද සෞඛ්‍ය තත්ත්වය බලපෑමට ලක් වූ අතර ආර්ථික පසුබෑම ව්‍යාපෘතිවල කාර්ය සාධනය මන්දගාමී වීමට හේතු විය. අඩු කාර්ය සාධන ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, පසුගිය වකවානුව තුළ ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ ස්ථාවර පිරිවැය සමුච්චිත වීම හේතුවෙන් අලාභ ලබා ඇත.	සැලසුම් කිරීම සහ නිසි අධීක්ෂණය මගින් මූල්‍ය පාඩු අවම කිරීමට හා ලාභදායීතාවය වැඩි දියුණු කිරීමට සංස්ථාවේ කළමනාකාරිත්වය විසින් අවධානය යොමු කළ යුතුය.
(ආ)	2021ට පෙර ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති 127ක් සඳහා රු. මිලියන 3,039.34ක වියදමක් දරා තිබුණද, ඉන්වොයිසි නිකුත් කර තිබුනේ රු.මිලියන 2,157.82ක් සඳහා පමණි. මෙම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොවන මට්ටමේ පවතින බැවින්, ඉතිරි රු. මිලියන 881.52ක මුදල අයකර ගැනීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වීමේ සම්භාවිතාවක් පවතී.	අදාළ වර්ෂය තුළ අදාළ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොවූවද, ව්‍යාපෘති ප්‍රායෝගිකව නිම කිරීමේ අවසන් බිල්පත් නිකුත් කිරීමෙන් අයකර නොගත් පිරිවැය ආදායමට එකතු කර ගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය තුළ අයකර නොගත් පිරිවැය බොහෝ දුරට අයකර ගත හැකිය.	හිඟ මුදල් කඩිනමින් අය කර ගැනීමෙන් මෙම තත්ත්වය විසඳා ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.
(ඇ)	2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට අක්‍රිය ව්‍යාපෘති සඳහා ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් අයවිය යුතු ශේෂය සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු ශේෂය පිළිවෙලින් රුපියල් මිලියන 453.22 ක් සහ රුපියල් මිලියන 455.79 ක් විය.	ව්‍යාපෘති ආදායම සහ ප්‍රතිඵල හඳුනා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘති නිම කිරීමේ ප්‍රතිශත ක්‍රමය භාවිත කිරීමෙන්, අවසාන බිල්පත සකස් කිරීමේ දී මෙම තත්ත්වය සෑම අවස්ථාවකදීම අඩු වේ. වාර්තාව ලබා දෙන දිනට අක්‍රිය ව්‍යාපෘති අවසන් කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.	අක්‍රිය ව්‍යාපෘති අවසන් කිරීමට සහ අවසන් බිල්පත් කඩිනමින් සහතික කරවා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ)	ලාභ ගණනය කිරීමේ ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් නොවූ හා 2021 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක නොකළ ව්‍යාපෘති පැවතිය ද, ඒවායේ අමුද්‍රව්‍ය තොග ශේෂය වූ රු. මිලියන 11.88ක් වෙනත් ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන් කර නොතිබුණි.	ව්‍යාපෘති හා ඒවායේ තොගවල තත්ත්වය විශේෂයෙන් හඳුනාගෙන ඇත. එහෙයින්, 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දී ඇත.	අවශ්‍යතාවය සඳහා අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමට පියවර ගත යුතු අතර, භාවිතයට නොගත් ඉතිරි තොග තිබේ නම්, ඒවා වෙනත් ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන් කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 6.6 ඡේදයට අනුව, වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී දින 60ක් ඇතුළත විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ලබා දී තිබුනේ 2025 අප්‍රේල් 25 දිනය.	අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතා නිසි පරිදි සලකා බැලීමෙන්, පෙර වර්ෂවල මූල්‍ය ප්‍රකාශන කඩිනමින් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ වත්මන් වාර්තාකරණය යාවත්කාලීන කිරීමට කළමනාකාරිත්වය සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය උනන්දුවෙන් කටයුතු කරනු ලබයි. තවද, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ ආයතනික කළමනාකාරිත්වය විසින් අධිකාරි බලයක් තුළ හා වත්කම් ආරක්ෂා කරමින් එහි කාර්යය හා කර්තව්‍යය ඉටු කරනු ලබයි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමාද වීම සම්බන්ධයෙන් පියවර ගත යුතු අතර චක්‍රලේඛ උපදෙස් පරිදි එකී ප්‍රකාශන හා වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.